

L a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 12. Zettortdeenâ 19tâ Merz 1836.

Patwehleſchana

Z a h s K e i s e r i f k a s M a j e s t e e t e s,
ta Patwaldineeka wiſſas Kreewu walſts u. t. j. pr.,

no

Kurfemmes Gubernementa-waldifchanas
wiſſeem par ſinnu.

Muſſu augſtizeenichts General Guberneera kungs, Baron von der Pahlen, ſchai Waldifchanas teefai tai 23ſchâ Webruar f. g. Nr. 122. ſinnamu darrijs, muſſu ſchehligs Keiſers un Kungs ne effoht kawejees us to padohmu to zeenigu Miniſteru kungu paligeem parwehleht:

Kad tee pee tahs dſimtsmuſſiſchas Palangas peederrigi ſaimneeki Frizz Freimann, Jndrik Freimann un Andrei Schkiz, tanni laikâ kad dumpineeki Leiſchôs zehlahs un arri pehz ſchi laika muſſu Walſtei drohſchu palihdſibu un neſchraubigu paklaufibu parahdijufchi, jebkatram no ſcheem wirſpeeminneteem ſaimneekem par atmakſaſchanas algu un zitteem Kurfemmes ſemneekem par paſſubbinafchanu, no teem pee Kuzzawas Krohna meſcheem peederrigeem ſemmes gabbaleem, kaſ kohku fehſchanai un audſinaſchanai ne buhtu geldigi, deſmits un ſep-tianus deſſatinus arraſamas ſemmes un plawas gabbalu no trihsdeſimits feena weſumeem us deſmit gaddeem bes makſas eeweheht. Pehz ſcheem gaddeem Kurfemmes Kambara teefai buhs apſtiprinaht to ihres naudu, kaſ us laiku laikeem, ne pehz leela mehra ſcheem ſaim-neekem makſaht noſpreests kuis. Kaſ irr ſemneeku makſaſchanas, un kaſ peekriht makſaht wiſſeem, kam ſawi ihpaſchi, ne zitteem bet paſcheem gruntigi peederrigi lauki, to buhs arri teem wirſpeeminneteem ſaimneekem makſaht. To pee ehku eezelſchanas waijadsigu malku, un til dauds balkus, kâ wiſſi Krohna ſaimneeki us ehku peelahpifchanu itgaddâ dabbohn, buhs ſcheem trin ſaimneekem doht bes makſas.

Jelgawas pilli, 10tâ Merz 1836.

(Z. S.) Kurfemmes Ziwil-Guberneers: C. von Brewern.

F. Ebeling,
Waldifchanas rahts.

N. Beitler,
Waldifchanas rahts.

J. W. Diederichs,
Waldifchanas rahts.

(Nr. 2157.)

v. Bolſchwing, Waldifchanas Sekreterhs.

Pahr ſweſchahm zilweku tautahm.

(Stattees Nr. 11.)

II. Oſtiaki.

Siberiâ arri tauta ko Oſtiakus ſauz. Schi
ta leelaka tauta tanni ſemne. Augumâ win-

nu leelaka datta maſi, jeb puſſmehreni effoht.
Sahrtus waigus pee winneem ne redſoht, bet
tee effoht wahji, nejauki, ar leekeem gihmeem
un ſarkanigeem ſaſpurgulejſcheem matteem. —
Kahda winneem meefa, tahds arri gars. Tee

effoht weenteefigi, bailigi, mahautizzigi un us kuhtribu paderufchees, un pawiffam mas kreeti-bas pee winneem atrohdotees.

Winnu apgehrbs gan drihs tikween no lohpu abdahm, kurras paschi sew par drehbehm fa-taifa. Krelli tikween baggateem, bet zitti paschas abdu drehbes us pliffas meefas walfa. Wihrischi apgehrbjahs ar weenu weenigu ap-pakfch kaschoku, kurrkam preekschâ un pakkalâ peedrohfnes peeschuhstas un augschâ zaurums, pa kuru galwu warr isbahst. Schis kaschoks (drehbes gabbals) irr winnu krells un winnu swahrki, no seemela breeschu abdahm taiffiti. Pahr scho tee wehl weenu wirskaschoku welk, kas no jaunu breeschu abdahm taiffihts. Appakfch-kaschokam irr spalwas pufse us eekschu, bet wir-sejam us ahrpuffi. Urri schim irr kalla zau-rums, pee kurra pakkalâ no gehretas sunna ab-das taiffita zeppure peeschuhsta, fo galwai usleek. Seemas laikâ pahr scheem abbeem kaschokeem wehl leelaku welk, kurrkam arri zeppure no garri-spalwainas sunnu abdas peeseeta. Waffarâ — kad teem tihf — tee gresnojahs ar tahdeem swahrkeem, fo no wiffwiffadeem luppateem, woi baltahm sunnu, woi leddus-lapsu astehm fataifa. Wiffas winni tikween seemâ walfa un taifa tahs paschas no breeschu abdahm. Urri winnu sek-kes — jebfchu tahs gluschi ihfas — teek no breeschu abdahm taiffitas, un pahr tahm tee wal-ka sabbas no breeschu naggeem. Ur scheem tee drohschi pa leddu un sneegu warroht eet. Seewischkas seemas laikâ arri kaschoku us plif-fas meefas walfa, bet waffarâ swahrkus no swju abdahm. Matti tahm us pakausi diwâs bifes pihti un baggatas gresnojahs ar daschadeem ffahrda un alwa neekeem un behrnu speblehm. Musis eeleek us drahti fawehrtaf krelles. Win-nas leekahs lohti kaunigas; jo kad kahds sweesch-neeks pee winneem eenahf, tad tahli atkahpjahs, bet kad to ne paspehj, tad kahdâ kaktâ eeleen, woi galwu apfeds ar drehbes gabbalu. — Schee lautiai pawiffam ne proht grahmatas lassiht, nei rakstih, jo pee winneem nedf sfoblas, nedf kahdas mahzifchanas. — Waldifchanas un tee-fas pee winneem laikam arri ne trubkst. Jo

kad pee winneem kahdam leezibas dehl teefas preekschâ jaswehr, tad tas noteek schahdâ wihfê: paklahj lahfscha abdu appakfchâ, kur tam sweh-retajam jastahw wirfû; noleek arri weenu zirri us to abdu un dohd swehretajam maifes kummo-fu röhkâ; schis tad fakka to swehrestibu schâ: „Ja netaisni swehreju, tad lai lahzis manni fa-plohfa, zirris nomaita, jeb lai ar scho kummosu aisrihjohs.“ — Winni pahrtteek wiffwairak no sweijofchanas, jo swis winneem ta gahrdaka malite effoht; bet meddischanu un putniaw ker-fchanu winni tik par laika kaweschanu turroht.

Breeschi winneem lohti wajjadfigi, tadeht tohs arri wiffwairak turr. Ur teem winni brauz, winnu gallu un peenu tee ehd un ar winnu ab-dahm tee gehrbjahs. Urri dauds jaunus lapfas tee sawâs istabâs turr un barro, un pehz no winnu abdahm taifa kaschokus. Winni to arri sinn, ka wahjahm lapsahm labbakas abdas ef-soht, kâ tafahm, tâpehz tee, kad tahs kaut gribb, papreeksch leek ilgi baddu zeest un tad abdu nowelk. — Sunnus tee turr leeleeem pul-keem; jo schee winneem derrigi us meddischanu un pee braufschanas. — Seemas laikâ schee lautini dsihwo masôs fahdschôs, kurrôs 5 lihds 20 istabinas; bet pa waffaru tee wasajahs ap-fahrt un wadda sewim lihds palattas (teltis), no behrsu tahfem taiffitas. — Winnu seemas ista-bas ar kambarischeem irr istaiffitas, bet lohti sem-mas un stahw pa puffi eeksch semmes. Ihsta jumta naw, bet tee pahrlahj jumta weetâ leelu dekki pahri, un to ar semmi apmett. Gaismas dehl tee masu zaurumu astahj un eeksch ta ee-falde leddus gabbalinu. — Seemas mahjoklôs winni lohti netihri dsihwo; jo schè irr zilwefi, lohpi, funni un galla wiff weenadi kohpâ; tē tohp tabaka finehketa un trahns bedsinahs un — brihnuns naw — ka wiffas mallas ar kustoneem mudsch. Schinnis netihras istabâs nabbagi lau-tini wiffu seemu dsihwo, mahjas darbus strah-dadami. Wihrischi taifa tihklus, sunnu kam-manas, sneega kurpes un wiffadus mahju rih-kus. Seewischki swis schahwe, trahnu wahra, ausch no nahtrehm rupju audeflu, taifa drehbes no lohpu un sunnu abdahm u. t. j. pr. Kurras

no schahm leetahm paschi ne wafka, tahs pahrdohd un to naudu apdserr; tapehz tee arween irr nabbagi.

Winnu ehdeens wiffwairak irr swis un galla, tiklabb funnu, kà wiffadu swehru galla. Labbraht tee arri ehd seemela breechu un putnu gallu un sibpolus. Wiffu tee wahra weenà katlà, ko itt retti ar abdas gabbalu isbersch, un kas tik no kustoneem krittis eefschà, to wiffu eerihj lihds. Maissi pee winneem retti atrohn, jo tannis aufstas semnès nekahda labbiba ne aug; maifes weetà tee ehd schahwetäs swis, kurras kohka meeserös fagrufsch. — Siwju suppe un peens irr winnu dsehreens, un, kad teem nauda irr, tad arri brandwihnu dserr. — Zitti gan irr krititi laudis, — zitti wehl pagani; bet wiffi lohti mahnutizzigi.

N e f t u n d a.

(Pasazina.)

1.

Lohps un zilweks meegà bija,
Gailis pats bij apfnaudees,
Tè no junteem eelezz ribjà
Runtfchu ruhre zihstitees.

2.

Peedarbà pa pelli-kurwim
Waidu-dseesimu wilkt tee nahf,
Raud un splaud un nurd ais durwim,
Kà tur matti zeltees fahf.

3.

Juzu tehwozis kà prohti,
Spaid un duhde stebbuli,
Sirmi garr-asti, tam snohti
Tschihko lihds, kà mustanti.

4.

Peepeschi us fahsu jakti
Kakti wiffur farohdaks,
Danza, dumpo, plehschaks nakti, —
Lihds kà rihj'kurs atmohstahs.

5.

Schis pa tumfu starpà dohdaks,
Sasperr rihjas grabbekli,
Uhrkeem pahrsweesch ehden-blohds,
Sadauf' glahsu-lukturi.

6.

Saminn krettuli, pahr kuhru
Kluhp un graudus plahnà sperr,
Sohbus eefist, kriht us puhru; —
Uhtam buht ne kur ne derr.

— PL.

T e e f a s f l u b d i n a s c h a n a s.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walstè ic. ic. ic., tohp no Leelas Seffawas pagasta teefas wiffi tee, kam taisnas prassifchanas pee teem pee Leelas Seffawas muishas peederrigeem fainneekem Gaugu Pehtera, Puhrizu Siglu Zehkaba, Puhrizu Swenzu Zehkaba un Puhrizu Zahna buhtu, pahr kurru mantahm konkurse spreesta, usaizinati, 2 mehneschu starpà, prohti: lihds 29tu April f. g. scheid peeteiktees un fagauidht ko teefa pehz likkumeem spreedihs. Leelas Seffawas pagasta teefa, 29tà Webruar 1836. 2

(T. C.) ††† Siebart Jahn, peefehdetais.
(Nr. 34.) Heins, pagasta teefas ftrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walstè ic. ic. ic., tohp no Rundales pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas taisnas parradu prassifchanas pee teem lihdschinnigeem fainneekem Skumbeku Zehkaba, Waitinu Janna, Krauklu Ansa un Sarkanu Pehtera buhtu, par kurru mantahm parradu deht konkurse spreesta, usaizinati, lihds 17tu April f. g. pee saudeschanas fawas prassifchanas pee schihs pagasta teefas peeteiktees.

Rundales pagasta teefa, 11tà Merz 1836. 3
(T. C.) ††† Spiggu Pehteris, peefehdetais.
(Nr. 38.) G. Heydtmann, pagasta teefas ftrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas prassifchanas woi meelleschanas pee ta bijuscha Jaun-Seffawas fainneeka Lehfschu Krischjahna mantas buhtu, kas sawas mahjas nespehziabas deht pats atdewis, tohp usfaukti, feschu neddelu starpà no schihs deenas, prohti lihds 4tu April f. g. pee Dohbeles pagasta teefas peeteiktees. Zeklaht tohp peefohdinahs, ka tee kas pehz schi termina nahktu, wairs ne taps peenemti un saudehs sawu teefu. To buhs wehrà nemt!

Dohbeles pagasta teefa, 22tà Webruar 1836. 1
(T. C.) ††† Muhrnecks, peefehdetais.
(Nr. 92.) Ludw. Ewertz, pagasta teefas ftrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas prassifchanas woi meelleschanas pee tahs mantas ta Jaun-Seffawas zittahrtiga Leelas Pabeggas fainneeka Indrik Baumann buhtu, kas sawas mahjas parradu un nespehziabas deht irr

atbewis, tohp usaizinati, feschu nebbelu storpâ no appalschraftitas deenas, prohti lihds 4tu April f. g. pee Dohbeles pagasta teefas peeteiktes un fagaibht fo teefa pehz likkumeem spreedihš. Zellaht arri tohp peefohdinahš, ka tee kas pehz schi termina nahktu, wairs ne taps klausiti un saudehs sawu teefu. Zo buhs wehrâ nemt!

Dohbeles pagasta teefa, 22trâ Webruar 1836. I
(X. S.) ††† Muhrneekš, peefehdetais.
(Nr. 90.) Ludw. Ewertš, pagasta teefas srihweris.

No Spahrenes muischas pagasta teefas tohp wiffi, no schi pagasta us rekruschu naudas pelnuischanu atlaisti puifchi, kas wehl wiffu pee ispirkschanas wajjadfigu naudu pilnigi naw pagasta lahde atmaksajuschdi, ta ka arri wiffi zitti pee schi pagasta peederrigi puifchi usaizinati, tai 22trâ April mehnescha deenâ f. g. pee Spahrenes pagasta teefas daschadu notaisfischanu labbad kas winnu deht kluhs ezejtas, sanahkt. Ras ne atnahks, teem wajjadsehs ar meeru dohtees, fo tas leelakais pulks no teem kas atnahkuschdi buhs notaisfijis, un fo pagasta teefa spreedihš.

Spahrenes pagasta teefa, 12tâ Webruar 1836. I
††† Kristop Birsin, peefehdetais.
(Nr. 14.) Sapolowsky, pagasta teefas srihweris.

21mâ Merz f. g. taps Dannešmuischas Danneštrohgš un mohdereschana pee Bauffas pagasta teefas us arrenti isdohti. Kam patiktu scho kroggu un scho mohdereschanu us arrenti nemt, tee warr pee Bauffas pagasta teefas peeteiktes.

Dannešmuischâ, 2trâ Merz 1836.
(Nr. 12.) R. Grossé.

Zittas fluddinaschanas.

Wadafes muischâ no nahkofcheem Jahneem 1836 diwas mohdereschanas, weena no 100 un ohtra no 20 flauzamahm gohwim, labš eetaifihš brandwihna dedfeschanas nams, fur lihds 5000 puhruš labbibas warr dedfinaht, un wehrschu barroschanas kuhš, fur 70 wehrschus warr celikt, us weenu jeb us trim gaddeem us arrenti nemmami. Wadafes muischâ flaudrakas sinnaš no zeeniga muischaskunga Stengel warr dabbuht.

Gahrrenes muischâ tohp mescha fargš, kas turklaht labš jehgeris un kam labbas parahdischanas simeš, ka arri labš kutscheris, kas tabaku ne smehe un kam arri pahf sawu isturreschanu labbas simeš, mekleti. Kam patiktu schahš deenestu weetas usnemt, tee lai pee Gahrrenes muischas waldischanas peeteizahš.

Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Rihgê tanni 16tâ Merz 1836.

	Sudraba nauda.			Sudraba nauda.	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
3 rubli 6r kap. papihru naudas gelbeja	I	—	I pohšs kannepu . . . . . tappe maksahš ar	—	80
5 — papihru naudas	I	38	I — linnu labbakas surtes — —	2	20
I jauns dahlderis	I	33	I — — flittakas surtes — —	2	—
I puhšs rudsu . . . . . tappe maksahš ar	I	45	I — tabaka	I	—
I — kweeschu	I	80	I — dselses	—	70
I — meeschu	I	10	I — sweesta	2	—
I — meeschu = putraimu — — —	I	90	I muzza filku, preeschu muzzâ — —	6	—
I — ausu	—	80	I — — wihkschnu muzzâ — —	6	30
I — kweeschu = miltu	2	20	I — farkanas fahls	6	—
I — bihdeletu rudsu = miltu — — —	2	—	I — rupjas leddainas fahls — —	5	—
I — rupju rudsu = miltu — — —	I	45	I — rupjas baltas fahls — —	4	25
I — sirau	I	80	I — smalkas fahls	4	20
I — linnu = sehklas	2	50	50 graschi irr warra jeb papihres rublis un warra nauda stahw ar papihres naudu weenâ maksâ.		
I — kannepu = sehklas — — —	I	50			
I — kimmenu	5	—			

B r i h w d r i f f e h t .

No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas puffes: Hofraht von Braunschweig, grahm. pahrluhkotais.
No. 133.